

în repertoriul Teatrului Național din București și a pus în scenă, în anul 1925, *Căsătoria* de Gogol, scoțind în evidență spiritul social al satirei și dovedind cu adevărat talent de pictor al caracterelor, prin felul cum a tratat scenic minunata galerie de tipuri pe care o constituie această capodoperă.

În ultimii zece ani, Victor D. Bumbescu, deși pensionar — și deseori suferind — a putut totuși să răspundă la multe din sarcinile ce i-au fost încredințate de regimul nostru de democrație populară.

Brăila (unde a fost și director al Teatrului de Stat), Petroșani, Iași — iată trei orașe în care el a lăsat amintirea multor realizări vrednice de laudă.

Recunoscându-i meritele și puterea de muncă, guvernul republicii noastre populare l-a cinstit, acordându-i înalta distincție a *Ordinului Muncii*.

Victor Bumbescu nu a socotit însă că și-a făcut pe deplin datoria. Se simțea obligat să lase generațiilor viitoare mărturia scrisă, fapte și documente ale epocii teatrale legate de numele unor mari înaintași. Folosind amintirile personale și cercetarea științifică, a dat la lumină o monografie despre Aristide Demetriadi. Elev și adept al artei realiste a marelui regizor Gusti, Victor Bumbescu a fost surprins de moarte având gata o monografie completă a decanului regiei realiste românești.

Al. Pop Marțian

ROCK-AND-ROLL LA DETA !

Detă este o comună din raionul Ciacova, regiunea Timișoara, simpatcă și cu oarecare pretenții. În fond, de ce nu le-ar avea ? Are lumină electrică, pavaj, 7.000 de locuitori și un club muncitoresc. În Detă se află o fabrică de furnir „Iprofil“, cu aproape o mie de muncitori, un S.M.T., o gospodărie agricolă colectivă „Oleg Coșevoi“ și o întovărășire „Înfrățirea“, ceea ce-i conferă o situație de sat-oraș, cu profil industrial-agrar.

Ar fi fost de așteptat ca în această comună mare, cu populația romină, maghiară, sîrbă și germană, să se desfășoare o intensă activitate a teatrului de amatori, mai ales că Detă posedă o sală de spectacole

pe lângă clubul muncitoresc și, pe deasupra un cîmin cultural sătesc.

De fapt, a existat o mișcare a echipelor de amatori în anii 1957—1958, cînd artiștii amatori de pe lângă clubul muncitoresc au jucat în limba romină *Nunta Ioanei* de V. Luca, în limba maghiară, *Actorul* (după Nekrasov) și *Totul e foarte bine* de Talvest, iar în germană *Pălăria lui Gerweis* de Hans Gehrler. Echipa teatrală muncitorească din Detă a dat numeroase spectacole în localitate și s'a deplasat, de asemenea, la Stamora, Denta, Bocșa Vasiovei și chiar în Ciacova — capitala raionului.

Dar „frumoasele zile de la Aranjuez“, din anii trecuți, au fost date uitării. La clubul muncitoresc, nu mai există echipe de artiști amatori, deși directorul clubului (Gheorghe Pantea) îți va argumenta cu lux de amănunte și va căuta să te convingă că s-au și pus în repetiție două piese de teatru în limba germană. Dar cu cine și cînd se vor juca, iată un mister pe care îl vei descoperi cu greu.

Să nu rămîneți totuși cu impresia că în lipsa teatrului de amatori, comitetul de întreprindere al fabricii „Iprofil“ (președinte : Ștefan Juhasz) și responsabilul cultural au renunțat la ideea de a „culturaliza“ masele de muncitori și, suplinind deficiențele cîminului cultural sătesc, și pe țărani din Detă. Dimpotrivă ! Ce s-au gîndit cei de mai sus ? N-avem echipă de teatru ? Ei și ! Vom înjgheba în schimb un ansamblu de estradă, grozav, încît să-i facem „praf“ pe Jean Ionescu, Sergiu Malagamba și turneele „O.S.T.A.“ Sala cu 400 locuri ne așteaptă și de fonduri culturale, nu duce lipsă comitetul de întreprindere... Ne-ar mai trebui doar o orchestră și... vedetele.

Și s-au pornit pe treabă. Un „colectiv“ condus de învățătorul Constantin Loghin (autorul textelor, regizorul și unul dintre „guriști“), plus soții Maria și Emeric Marosyi, ingineri, felcerul Ștefan Szabo, învățătoarea Jeana Godeanu, inginerul Ioan Ciobanu și alții au încropit un spectacol de estradă, pe care l-au intitulat *Dragoste pe note*. „Clou“-ul, care justifică însă apariția pe scenă în frac și toalete de seară a unor interpreți, a fost alcătuit din slăgăre cosmopolite. În definitiv, de ce să te ostenești jucînd pe scenă un Ion, Gheorghe,

o Erzy, ori un Hans oarecare, într-o piesă care prezintă ceva din realitatea de azi a oamenilor muncii din R.P.R.?! Nu-i mai plăcut să te fandosești pe scenă în frac, gargarisind cu o voce destul de aproximativă și cu un nobil „rrr” franțuzesc: *C'est si bon, Michy war ein Seeman, Italia, Chitara Romana, Ciocolata*, sau să te contursionezi în ritmul unor săltărețe *Caravana, Pinguin-Mambo* și *Rock-and-roll*? Indiscutabil! Trebuia însă justificată într-un fel oarecare aducerea acestor cîntece pe scenă. Cum? Foarte simplu! Compui în grabă niște texte, chipurile satirice, și poți închide în felul acesta gura aceluia care nu sînt de acord cu asemenea gen de muzică. Să mai îndrăznească cineva să-ți facă obiecții, din moment ce le „combăți”! Chiar cu interpreți în vizibilă „pană” de voce și cu un jazz care produce un zgomot atît de infernal, încît publicului îi mai țiuie urechile cel puțin trei zile după spectacol...

Considerăm că asemenea exhibiții regretabile nu contribuie la educația socialistă a muncitorilor și că, dimpotrivă, ele constituie un exemplu negativ pentru tineretul din regiunea Timișoara, dornic să participe la o activitate culturală vrednică de acest nume, nicicum să asiste la surrogate mai mult sau mai puțin muzicale, dar și într-un caz și în altul otrăvitoare.

Tudor Mihail

INSTANTANEU MARIN

Pe ziduri, pe afișiere, panouri, la gară, la cazinou, pe plaje și pe faleză un afiș domina „publicitatea” spectacolelor: *Mitică Popescu* de Camil Petrescu. Iar în diagonală, pe afiș, o banderolă aducea la cunoștința generală că acest spectacol al Casei de Cultură „Grigore Preoteasa” a studenților din București a fost distins cu un premiu special la concursul pe țară al echipelor amatoare.

„Joi 7 august, în stațiunea noastră, piesa *Mitică Popescu* interpretată de studenții din București” — anunța din timp în timp crainica postului local de radioficare.

Că abaterea pe litoral a turneelor capătă oricum un caracter de vacanță și pen-

tru interpreți este un fapt cu care ne-am obișnuit și care ne face să fim mai îngăduitori cu un spectacol care răspunde, adesea, doar în parte exigențelor noastre, restul suplinindu-l fiecare cum poate mai bine unii cu imaginația, alții cu semințe de floarea soarelui (constatare ce am făcut-o pe viu, la acest spectacol...)

Împins de o curiozitate profesională, am pornit la 7 august, cu mult înainte de începerea spectacolului, să-i cunosc cit de cit unele „antecedente”. M-am plimbat puțin în jurul teatrului de vară și pe străzile adiacente, pe la casele de bilete. Aci viitorii spectatori aveau prilejul destul de rar de a-i cunoaște pe viitorii interpreți în posturi, deocamdată, de casieri improvizați. Mi-am spus în sinea mea: minunată e tinerețea asta care ziua face plaje, după masă vinde bilete și seara joacă pe Camil Petrescu. Surprizele însă abia începeau. La intrarea artiștilor, din spatele scenei, îi mai puteam admira pe neobosiții interpreți cărîndu-și decorurile, (Casa de Cultură nu are prejudecata că treaba asta se face cu mașiniști). Desigur, lucrurile nu mergeau nici prea repede, nici cu dexteritate și nici fără oboseală. Dar în turneu, pe litoral mai ales, poți să mai și întirzii... un spectacol cu 30—40 de minute. Și cînd începi să joci la 9 și 15, după o zi atît de „laborioasă”, te mai poți oare aștepta să-l recunoști pe Mitică Popescu, cînd oboseala și somnul pledează mai curînd pentru stîngerea celor două sărmane reflectoare și cînd hiriitul difuzoarelor (menite să ajute audiența) abea mai țîn trează chemarea scenei?

Ne întrebăm oare, conducerea Casei de Cultură le-a aplicat interpreților piesei același regim și atunci cînd spectacolul a fost prezentat la concurs? Oare conducerea acestei Case de Cultură (care se bucură de o bună reputație și datorită activității teatrale amatoare din cadrul ei) nu a aflat încă un lucru atît de elementar că interpretul trebuie să aibă răgazul odihnei înainte de a apare pe scenă?

Această exigență fundamentală nu face niciodată diferență între amator și profesionist, dar se răzbună pe improvizați. Și improvizații de astă dată sînt cei care au organizat acest turneu.

M. Al.